

Sygn. akt III Ca 249/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik (spr.)

SR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 2 października 2015 r., sygn. akt I C 1492/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.)Joanna Łukasińska – Kanty	SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek	SSO Teresa Kołeczko – Waclawik
--	----------------------------------	-----------------------------------

Sygn. akt III Ca 249/16

UZASADNIENIE

Powód A. D. domagał się zasądzenia od pozwanego Powiatu (...) kwoty 1000 zł z ustawowymi odsetkami od daty pozwu, tj. od dnia 13 lipca 2015r. oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że zarejestrował w Starostwie Powiatowym w W. sprowadzone z zagranicy z terytorium Unii Europejskiej dwa samochody osobowe o numerach rejestracyjnych (...). Podniósł, że organ rejestracyjny pobrał opłatę w wysokości 500 zł za wydanie karty pojazdu od samochodu przy pierwszej rejestracji na terytorium RP, łącznie 1000 zł. Wskazał, że opłata taka nie jest pobierana w związku z nabyciem w Polsce używanego samochodu

już tam zarejestrowanego. Powołał wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006r. orzekający, że przepis określający na 500 zł wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu rejestrowanego w Polsce po raz pierwszy jest niezgodny z Konstytucją i ustawą prawo o ruchu drogowym. Powołał się również na prawo wspólnotowe, a to art. 90 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (Dz. U. 2004.90.864/2) stanowiący, że żadne Państwo Członkowskie nie nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty innych państw członkowskich podatków wewnętrznych jakiegokolwiek rodzaju wyższych od tych, które nakłada bezpośrednio lub pośrednio na produkty krajowe. Zarzucił, że nie uzyskał zwrotu nienależnie pobranej opłaty za wydanie karty pojazdu i wskazał, że droga sądowa w sprawie jest dopuszczalna.

W odpowiedzi na pozew pozwany Powiat (...) wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W wypadku, gdyby Sąd powództwa nie odrzucił, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniósł, że podstawę prawną jego działania stanowił przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu. Zarzucił, że droga sądowa jest niedopuszczalna, gdyż z dniem 1 stycznia 2010r. weszła w życie znaczna część przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2010r. o finansach publicznych. Podniósł, że powód winien dochodzić praw na drodze postępowania administracyjnego. Podkreślił, że Trybunał Konstytucyjny stwierdzając niekonstytucyjność rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 28 lipca 2003r. dokładnie określił datę utraty mocy obowiązującej tego aktu na dzień 1 maja 2006r. W konsekwencji stanowiska Trybunału organ administracji publicznej nawet już po stwierdzeniu niekonstytucyjności przedmiotowego rozporządzenia był nadal zobligowany do pobierania opłat na podstawie tego aktu prawnego. Pobierając opłatę z tytułu wydania karty pojazdu organ administracji publicznej w osobie Starosty (...) działał w granicach i na podstawie prawa obowiązującego w dniu pobrania tejże opłaty i żądanie powoda jest całkowicie bezzasadne.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 850 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie; zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 182,95zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że powód A. D. w dniach 16 sierpnia 2005r. i 21 grudnia 2005r. zarejestrował w Starostwie Powiatowym w W. sprowadzone zza granicy samochody osobowe marki F. (...) o nr rej. (...) i o nr rej. (...). Obowiązek uiszczenia kwot po 500 zł. za wydanie karty pojazdu wynikał z treści § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 17 stycznia 2006r. (U 6/04, OTK-A 2006/1/3) uznał §1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu za niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. – Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji RP. Trybunał w wydanym orzeczeniu stwierdził nadto, że przepis ten traci moc z dniem 1 maja 2006 roku

Uwzględniając te ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że droga sądowa jest dopuszczalna do dochodzenia roszczenia o zapłatę, którego podstawę stanowi nienależne pobranie opłaty za wydanie karty pojazdu, określonej w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. Nr 137, poz. 1310).

W ocenie sądu orzekającego w niniejszej sprawie wystąpiło naruszenie prawa wspólnotowego – art. 90 akapit pierwszy TWE przez przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu w zakresie, w jakim nakładały one na powoda obowiązek uiszczenia opłaty za wydanie karty pojazdu dla samochodu sprowadzonego do Polski z terytorium innego państwa członkowskiego. Ponadto Sąd Rejonowy w sprawie nie był związany orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego w zakresie, w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. utraciły swoją moc dopiero z dniem 1 maja 2006 r. Sąd Rejonowy sam miał obowiązek zbadania zgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Sąd pierwszej instancji uznał, że wydanie, a następnie zastosowanie aktu normatywnego spowodowało odpowiedzialność odszkodowawczą Powiatu (...), gdyż akt ten był niezgodny nie tylko z konstytucją, ale przede wszystkim z ratyfikowaną umową międzynarodową. Ponieważ Powiat zastosował akt normatywny, który narusza prawo wspólnotowe i tym samym dopuścił się naruszenia art. 91 ust. 3 Konstytucji RP. Pozwany winien zwrócić powodowi łącznie kwotę 850 zł. (425 zł x 2) w oparciu o art. 410§1 k.c., albowiem pozwany pobrał od powoda nienależne świadczenie. Za wydanie wtórnika karty pojazdu organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 75 zł (§ 1.2 rozporządzenia), dlatego też Sąd uznał, iż ponad kwoty po 425 zł powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji uznał, że wydanie, a następnie zastosowanie aktu normatywnego spowodowało odpowiedzialność odszkodowawczą Powiatu (...), gdyż akt ten był niezgodny nie tylko z konstytucją, ale przede wszystkim z ratyfikowaną umową międzynarodową. Pobranie opłaty od powoda spowodowało u niego szkodę w postaci uszczerplenia majątku w wysokości po 425 zł za każdy pojazd. Powód udowodnił wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego z art. 410§1 k.c. O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481§1 k.c., a o kosztach zgodnie z art. 100 k.p.c., rozliczając stosunkowo koszty procesu.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, poprzez niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię przepisu art. 90 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską w zw. z art. 410 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że wadliwy przepis rozporządzenia Ministra Infrastruktury określający wysokość opłaty pobieranej przy rejestracji pojazdu sprowadzanego z krajów UE na terenie RP był wadliwy tylko w części i że opłata ta tylko częściowo pobrana była bez podstawy prawnej zatem tylko w części stanowiła nienależne świadczenia, stąd w konsekwencji powinna zostać zwrócona tylko kwota 425 zł od karty pojazdu, a nie w pełnej wysokości 500 zł.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje.

Argumentował, że Sąd Najwyższy wskazał, że postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odnosi się do pełnej wysokości opłaty za kartę pojazdu w wysokości 500 zł, a w sytuacji nabycia pojazdu nowego w RP to producent lub importer poniósł koszty wydania karty pojazdu, natomiast w przypadku nabycia pojazdu używanego, który był w Polsce zarejestrowany na nabywcę nie była nakładana żadna opłata. Powód nabył samochody, które w państwach UE były już zarejestrowane, a więc skoro zarejestrował je w Polsce to nie powinien ponosić żadnej opłaty za wydanie karty pojazdu, jest to bowiem sprzeczne z art. 90 Traktatu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i bez potrzeby ich powielania uznaje za własne. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy nie nosiła cech dowolności i mieściła się w ramach zakreślonych normą art. 233§1 k.p.c. W szczególności prawidłowo wskazał Sąd Rejonowy na wszystkie okoliczności przemawiające za ustaleniem, że powód uiścił na rzecz pozwanego opłaty za wydanie kart pojazdu.

Prawidłowo wskazał Sąd Rejonowy na argumenty przemawiające za dopuszczalnością drogi sądowej w rozpoznawanej sprawie. Opowiedział się za nią Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 czerwca 2012 r., III CZP 24/12, OSNC 2013/1/5 gdzie wskazał, że nie miało na nią wpływu wejście w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240). Pogląd ten powtórzony został w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2012 roku, I CNP 13/12, LEX nr 1293664.

Uporządkowania natomiast wymaga dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna stanu faktycznego sprawy w kontekście zgłoszonego w pozwie roszczenia. Z jednej bowiem strony sąd I Instancji ocenił roszczenie powoda jako odszkodowawcze, ale ostatecznie orzekł o nim prawidłowo na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu - art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Nie odmawiając racji ocenie i zarzutom apelacji, iż cała norma prawna zawarta w przepisie rozporządzenia Ministra Infrastruktury określająca wysokość opłaty pobieranej przy rejestracji samochodu sprowadzonego z krajów UE na teren Polski jest sprzeczna z art. 90 TWE, zważyć należy, **że powództwo w niniejszej sprawie zostało**

wniesione przeciwko innemu podmiotowi, niż ten który wydał akt normatywny uznany przez ETS za niezgodny z prawem unijnym. Brak więc podstaw do obciążania pozwanego konsekwencjami bezprawa legislacyjnego. Odpowiada on jedynie w granicach swego bezpodstawnego wzbogacenia. To właśnie w ramach tej regulacji ocenie podlegały okoliczności niniejszej sprawy.

Faktem bezspornym jest, że powodowi wydano karty pojazdu, a tym samym pozwany obciążony obowiązkiem ustawowym wydania kart (art. 77 ust. 4 pkt. 2 i ust. 5 ustawy z 20.6.1997r. Prawo o ruchu drogowym), musiał ponieść koszty zamówienia ich druku, koszty przesyłki i koszt związany z koniecznością zatrudnienia większej liczby pracowników dla zrealizowania nałożonego na niego obowiązku. W tych okolicznościach na powodzie ciążył obowiązek wykazania, że koszty z tym związane były niższe niż przyjęte przez sąd I instancji na 75 zł. za każdą kartę (podobnie jak za wydanie wtórnika karty pojazdu), a więc wykazania w jakim zakresie pozwany został bezpodstawnie wzbogacony. W toku postępowania powód nie zaoferował żadnych dowodów na okoliczność wykazania, iż koszty wydruku i dystrybucji kart były niższe niż 75 zł za każdą kartę, a tym samym w oparciu o regulację art. 231 k.p.c. zasadne było przyjęcie przez Sąd Rejonowy kosztu wydania kart pojazdu na poziomie kosztu wydania wtórnika.

W tych okolicznościach ponieważ powód nie wykazał bezpodstawnego wzbogacenia po stronie pozwanej co do kwoty objętej apelacją, apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. o art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. przy uwzględnieniu § 6 ust. 1 w zw. § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490. t.j. ze zm.).

SSR del. Joanna Łukasińska-Kanty SSO Arkadia Wyraz-Wieczorek SSO Teresa Kołeczko-Wacławik